

A feltámadás Kálvin Jánosnál

Kálvin János legismertebb művében, az *Institutióban* (A keresztyén vallás rendszere) több oldalon keresztül foglalkozik a feltámadás kérdésével.

3. oldal

Élettel teli gyerekrajzok

Engedjük rajzolni a gyereket! Adjunk sok papírt neki, ne mondjuk, hogy pazarol, mert a gyerek fontos, sokszor elmondhatatlan dolgokat üzen ezáltal.

4. oldal

Keresztyén engedetlenség

Hogyan lehet egy kalap alá venni azt, aki terroristaként embereket gyilkol, azzal, aki szülésznőként megtagadja a közreműködést az abortuszokban?

7. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2015. ÁPRILIS XXVI. ÉVFOLYAM 7. SZÁM

MÁR EBBEN AZ ÉLETBEN

A feltámadás ünnepe nem a túlvilágról, és nem a halál utáni életről tesz elsősorban bizonyosságot. Húsvét a halált legyőző Megváltó dicsőségének ünnepe, az emberrel együtt vándorló, és az Ő gyermekeit soha el nem hagyó élő Úrnak az ünnepe. Minden sötétség és fenyegetés ellenére, minden kísértés és halálos veszedelem ellenére „tíveletek vagyok minden napon a világ végezetéig” – ez Húsvét győzelme és dicsősége. „Ha csak ebben az életben reménykedünk, minden embernél nyomorultabbak vagyunk” – mondja Pál apostol. De vajon nem vagyunk-e ugyanilyen elesettek és nyomorultak, ha csak az eljövendő világban reménykedünk? Lehet-e

úgy élni, hogy az Úrral való találkozás egy halál utáni, ebben az életben soha meg nem valósuló ígéret marad csak? Lehet úgy vándorolni hitvalló módon ebben az életben, hogy a feltámadott Úr dicsőségét és jelenlétét soha meg nem tapasztalom? Milyen hamis reménység ez: majd odaát egyszer találkozni fogunk az Úrral... Húsvét nem egyszerűen csak a feltámadás ünnepe. A feltámadás önmagában egy számunkra megfoghatatlan, titokzatos, metafizikai valóság. Húsvétkor a feltámadott Úrral való személyes találkozást ünnepeljük. Azt, hogy a halál sem választhat el az Ő szeretetétől.

NÁLAD ÜNNEPELEK!

A Mester azt üzeni egy ismeretlen embernek: nálad tartom meg a húsvétot tanítványaimmal!

Tisztázatlan, ki érdemelt ekkora megtiszteltetést, hogy útban a Golgota felé, Jézus egy örök ismeretlenségben maradó embernél szeretné megtartani a húsvétot...

Az évszázadok óta ragyogó feltámadás fényében mai emberként már annál inkább személyes evangéliumi felhívás és döntés értékű a Mester üzenete: nálad szeretnék lenni az ünnepen. Mi már tudjuk, és könnyebbé teszi a Mester fogadását az, amit az a régi ismeretlen még nem tudhatott, csak a lelkével, mint aki „látta a láthatatlant”, hogy nem egy angyalt vendégel meg tudtán kívül (Zsid 13,2), hanem angyaloknak is Urát, azt az Embernek Fiát, akinek a húsvéti bárány jó íze is a közösségéért fontos, mert az ő eledele, „hogy teljesítse az Atya akaratát, aki elküldte Őt (Jn 4,34). Bár azon a vacsorán már azt sem titkolta el, tudja, hogy van egy másik fajta ember is közöttük, aki elárulja őt.

A húsvéti bárány közösségbeni elfogyasztása ősi múltra emlékeztet. Az egyiptomi kivonulás előestéjén tették ugyanazt Isten szabadságra szánt választottai. A bárányok vérével bekenet ajtókon belül nem árthatott az öldöklő angyal, nem haltak meg az elsőszülöttek, mint az egyiptomiaknál.

(Folytatás a 2. oldalon)

NÁLAD ÜNNEPELEK!

(folytatás az 1 oldalról)

Számomra ez a húsvét előtti misztikus üzenete a Mestermek: ahol ott vagyok, ahol befogadnak, ott az öldöklőnek nincs hatalma, csak a halál felett győzedelmeskedő Úrnak. A racionalitás világában aligha érthetik Jézus üzenetét, csak akiket hit által megérint a kereszten minden racionalitást felborító Isten-élménye. Erre lenne szüksége a világnak. Az életet átható, titokzatos hitben, közösségekben ünnepeken túli életörömmé válik, hogy „a Jézus Krisztusban való élet lelkeinek törvénye megszabadít a bűn és halál törvényétől.” (Róm 8,2)

Személyesen megszólító, szíven érintő üzenet: nálad szeretném megtartani a húsvétot. És ez készülődésre, bűnbánatra indít. Ezen túl pedig abban a bizonyosságban erősít meg, hogy a főpásztor vére az oltalom, a feltámadásnak minden áldása is házunkra, életünkre, gyülekezeteinkre, népeinkre árad.

Időrendben Jézus a maga halálának közelségére is emlékezteti ama titokzatos embert. Csakhogy mára az az ember is én vagyok, és mi vagyunk, akiknek élete ideje lejárában van, és minden múlt nap hozzá visz közelebb (ének: Maradj velem...).

Az egyiptomi fogság idején természetesen együtt játszottak egyiptomi és zsidó gyerekek. A zsidó gyerek elárulja egyiptomi pajtásának, hogy náluk azon az estén, a 10 csapás estéjén bekenik bárányvérrel az ajtófélfákat, és nem fog meghalni egyetlen gyermek sem, de te meg fogsz halni, mert a te szüleid nem tudják ezt a titkot, és nem is hisznek benne. Az egyiptomi gyerek kéri kis barátját, lopjon neki abból a vérből. De ezt nem teheti, abból nagy baj származik. E kis mesében mély fájdalommal élnek meg a gyermekek a titokzatos Istenhez tartozás és elvetettség súlyát. Ma azonban már egyetlen az üzenet: nálad szeretném megtartani a húsvétot, mert a te életedért, a te otthonodért hullatja vérért a Golgotán, honnan Fáy Ferenc szép gondolataival:

*„az égő szélben végre látta őket:
az elfutókat, megkerülteket,
halála véres partján születőket.
S mosolygott, mikor elvégeztetett.”*

BERECKZI ANDRÁS

Húsvéti pásztorlevél – 2015

Tisztelt Lelkipásztorok, Gondnokok,
Presbiterek és Gyülekezeteink hívó Népe!
Kedves Nőszövetségek, Ifjúsági szervezetek,
missziói- és diakóniai közösségek!
Szeretett Munkatársaink!

Március idusán írom ezeket a sorokat, amikor nemzetünk felemás érzésekkel készül az ünnepre. A veszélyeztetett biztonság bizonytalanná, így félelmissé teszi jövőnket. Nem szabad megfélemlenünk a szomszédunkban dúló, magyarokat is közvetlen életveszélyben tartó háborúról, miként a keresztyének elleni lefejezéssel járó érthetetlenül kegyetlen támadásokról sem. Aggodalmunkban, mintegy bűnvallással elismerjük, hogy alig érdemelünk mást, mert elfordult a világ Istentől, mert meg-

gyengült a Krisztus szabadításának hite egyház közeli részeken is, és a hívők egyéni életében lazulni látszik a Szent Lélek keresésének bátorsága. Ezékiel a hűtlen Jeruzsálem népéről azt mondta: „csupa vér voltál.” (Ez 16,6)

Húsvétkor Krisztus Jézus feltámadásának örömhíre jusson el a mi törekény szolgálatunk segítségével is azokra a helyekre, ahol a legvéresebb a háború ütötte seb, ahol az ártatlanok vérért a föld nyeli el, ahol a hűtlenek a közösségek vérért veszik. Nagypéntek előtt pilátusok és heródesek hatalmaskodtak, mint élet és halál urai, pedig csak gyilkosok, csalók, gátlástalan hazudozók voltak. Ma is, a közöttünk járó Krisztust követőként jelentkező pilátusok, az erkölcsöt hirdető heródesek a legártalmasabbak. Ezek öltek, és ezek fognak ölni, ameddig az ördögnek több hatalom jut. A csupa vér állapotot, csak Isten Fiának áldozata változtathatta meg. A Golgotán ezért lett a keresztfá csupa vér Krisztus halálakor. Nem lehetett szebb megváltást adni a világnak, mint ahogy azt ma is sokan számon kérik. Nem lehetett, mert a véres mélységből csak a Megváltó ártatlan vérével lehetett kiszabadulni.

A hűtlen Jeruzsálem vérbefagyott állapotán könyörült az Isten. Ezékiel így folytatta a mondatot: „Maradj életben!” (Ez 16,6) Vérében is élj, eltapodva is remélj, mert ebben a súlyos helyzetben dől el, hogy Istennel, vagy nélküle maradsz. Az ószövetség húsvéti örömhíre ez, évszázadokkal megelőzve Krisztus valóra váltó áldozatát. Nagypéntek után a húsvéti esemény az, hogy Jézus Krisztus él, és életetni akar. A feltámadást hinni önmagában is csodálatos, de a feltámadás hitével forgolódni a sors kereszttútjain egyenesen győzelem. Ma, amikor már nemcsak rémhírek keringenek, hanem rémes események hírei naponta érkeznek, akkor Isten gyermeke először a felülről érkező szóra hallgat, és azután aszerint dönt és cselekszik. Bizony ebben a gondolatban lesz világos előttünk, hogy miért vannak nagyon sokan a halálosan elkeseredők sorában, és az is, hogy némelyek különösebb előjogok nélkül is boldogan élnek nem könnyű, de egyensúlyban tartott életüket.

Országunkban az elmúlt hónapokban több támadás is érte a népet, a magyar nemzetet és a keresztyén egyházat. Már lassan megszoktuk, hogy a politikai csatározásban megosztó erők lépnek színre nemzeti színben a nemzet ellen. Hosszú történelme van az együtt élő nemzetek közötti ellentétgerjesztő ravaszágnak is. Nem új, viszont hihetetlen hatalommal támadták le a keresztyének nem deklarálható Európában, a román ateizmus oldaláról, alkotmánybírói jóváhagyással a hitoktatást „kijelölt” hazánkban. Ez már mindenki tűrőképességét meghaladta, és a szülők kilencven százaléka igent mondott a hittanra, így az egyházra. Az egyház győzelme egyértelmű, amit tagjainak köszönhetünk, és amit nekünk megbecsülnünk és kamatoztatnunk kötelező. Hiszem, a „maradj életben” mennyei üzenet jutott el minden emberhez, akik a sátn megújuló halált hozó támadását győzelemre vitték.

Maradj életben te is, aki olvasod ezeket a sorokat, mert ez Isten akarata felőled. Maradj életben, ha éppen a sátn kísértése bánt, ha a halál fullánkja szúr, ha betegség elviselhetetlen, ha emberek ellened fordultak. Maradj életben, mert ezt Isten döntötte el feletted, hogy ez a parancs rád is vonatkozik. Maradj életben, mert az Úr látja, hogy te alkalmas vagy arra, hogy a halálból megszabadulj és élj. Maradj életben, mert Krisztus mindent megtett, hogy élj, már itt a földön mennyei örömmel, és azzal a hittel, hogy a mennyben is élni fogsz örökre.

Ezekkel a gondolatokkal kérjük Isten áldását húsvéti ünnepünkre és imádságban gazdag ünneplésünkre!

Nagyvárad, 2015 húsvétján

A békesség kötelékében,

CSÜRY ISTVÁN püspök

JÉZUS KRISZTUS BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁSA

Júdea Kr. e. 63-ban Jeruzsálem városának elestével teljes mértékben Róma fennhatósága alá került. Kr. u. 6-tól kezdve pedig a Róma által kinevezett prefektusok teljhatalmat kaptak az igazságszolgáltatás terén is, bár ezt többnyire csak súlyos kihágások esetén (pl. a birodalom elleni lázítás) érvényesítették.

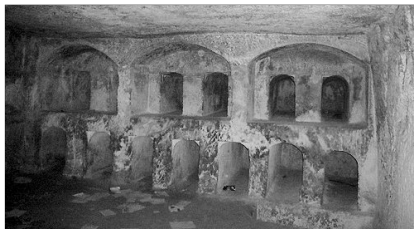
A zavartalan béke fenntartása érdekében tudniillik a rómaiak jobbnak látták a zsidó törvénykezési szokások érvényben hagyását. Ezért tárgyalták Jézus ügyét kétszer: először Heródes, majd Pilátus előtt is.

A Misna (rabinikus törvénykönyv) három törvénykezési testületet sorol fel. Az első a helyi törvényszék volt, ami egyszerű ügyekben (pl. tartozás, nem szándékos károkozás) hozott ítéletet. Ez a „testület” mindössze három tagból állt: egyik bírót a vádló választotta, másikat a vádlott, a harmadikat pedig a két bíró vette maga mellé.

A második testület területi szinten működött. A 23 tagból álló bírói szék főleg szándékos bűncselekmények kivizsgálását végezte az ország öt térségében: Júdeában Jeruzsálem, Jerikó és Gadara vonzáskörzetében; Galileában Szepphorisz, Transzjordániában pedig Amatus központokkal.

A legfelsőbb bíróság szerepét a harmadik testület, a 71 tagú szanhedrin (nagytanács) töltötte be Jeruzsálemben, akik a komoly ügyekben való bírói kivizsgálás (pl. lázadás) mellett irányt mutató jelleggel értelmezték a mózesi törvényeket, de háborút indítani is az ő joguk és felelősségük volt.

Mindezt az Ószövetség előírásaival összevetve jól látszik, hogy Jézus korára már mekkora különbségek lettek a hagyományos bibliai jogrendszer, és annak mindennapi megvalósulása között. Mózes előírásai szerint ugyanis vitás ügyekben nem egy mindössze háromtagú bizottság, hanem a város vénei tartottak nyilvános kihallgatást a város kapujában, ahol az ítélet meghozatala után azonnal végre is hajtották a kiszabott büntetést. Halálra kövezés esetén (nem összetévesztendő a lincseléssel!)

A SZANHEDRIN (NAGYTANÁCS) TAGJAINAK SÍRKAMRÁI

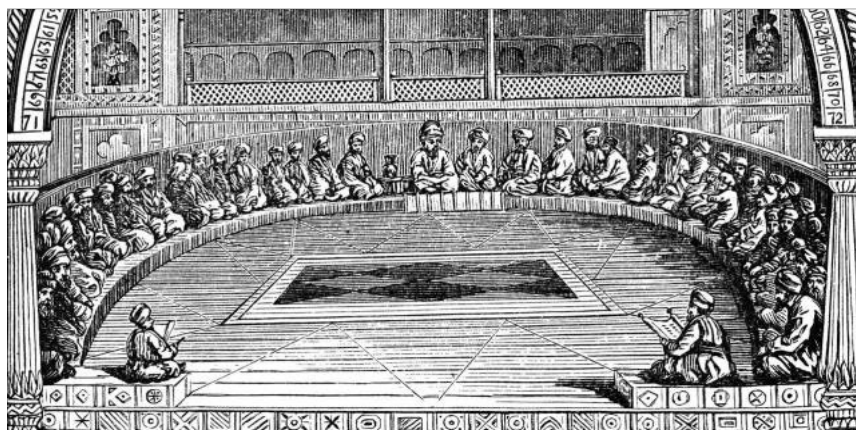
pedig a tanúk (és nem a sértettek) kötelessége volt, hogy az első követ a bűnösre vessék, hogy hamis tanúság esetén az ő kezükhöz tapadjon az ártatlan vér. (vö. Jn 8,7)

A Jézus elleni vádat ugyan a halállal jártandó 12 bűn közé sorolták (1. emberölés; 2. emberrablás rabszolga-kereskedelem céljából; 3. bálványimádás; 4. istenkáromlás; 5. szombati munkatilalom megszegése; 6. jóslás; 7. szülők elleni súlyos vétek; 8. pap lányával való paráználkodás; 9. házasságtörés; 10. vérfertőzés; 11. homoszexualitás; 12. állatokkal való közösülés), de az eljárás lefolytatása nemhogy „szakszerűtlen”, de egyenesen törvénytelen volt.

A halálbüntetés meghozatalához valóban 2-3 tanú egybehangzó vallomásra volt szükség, de azokat nem egymás jelenlétében kellett megtenni, hogy így nehezségek az esetleges hamis tanúskodást. Továbbá az ítéletet is csak meghozatala másnapján hirdethették ki és hajthatták végre. Mivel magát a kihirdetést is jegyzőkönyvbe kellett venni, ezért pénteki napon – tekintettel a szombat munkától való tartózkodásának törvényére – soha sem hozhattak volna (törvényesen) halálbüntetést.

De Jézus kereszthalálában a keresztyén ember nem is a jogosságot és igazságot, hanem Isten kegyelmét és irgalmát látja. Jézus halálának igazi oka ugyanis nem a főpapok gyűlölete (még ha Isten az emberi gonoszságot használta is fel üdvösségünkre), hanem Krisztus döntése, miszerint életét önként adja váltságul sokakért! (Vermes Géza, *A passió című könyve nyomán.*)

TOKÁR SÁNDOR

A FELTÁMADÁS

Kálvin János legismertebb művében, az *Institutióban* (A keresztyén vallás rendszere) több oldalon keresztül foglalkozik a feltámadás kérdésével, amit az ember legfőbb javának nevez.

A testi feltámadás és az örök élet véleménye szerint ugyanis mindenkit, hívót és hitetlent egyaránt foglalkoztat. Mi másért fordítana ugyanis akkora figyelmet az ember szerettei temetésére – kérdezi Kálvin –, ha nem azért, mert a temetkezés „szent és sérthetetlen szokása” az új élet „foglalója”.

Természetesen a kegyelettel teljes végzettség megadása és szeretteink emlékének ápolása is fontos szerepet játszik a család „halál utáni életében”, de Ábrahám sem gondoskodott volna olyan lelkiismeretesen felesége temetéséről; Jákob sem hagyta volna meg, hogy halála után csontjait Egyiptom földjéről az ígéret földjére vigyék; és Jób sem biztatta volna magát legnagyobb szenvedésében azzal, hogy a Teremtő utoljára földi pora felett megáll, ha mindezeket nem a feltámadás követi majd. „Mindenki vallotta, amit senki sem hitt!” – állapítja meg Kálvin a korunkra is érvényes igazságot.

De milyen testben támadnak fel a halottak? – kérdezhetjük mi is Pál apostollal együtt. Kálvin a továbbiakban korának helytelen manicheista (iráni keresztyén szekta, amely azt tanítja, hogy az emberi tisztátalan test fogságban tartja a tiszta lelket) látásmódját cáfolja meg, miszerint a tisztátalan test nem éledhet újjá. Akik azonban ezt képzelik, egyfelől azt tartják, hogy Isten nem képes tisztává tenni a tisztátalant, másfelől pedig azt feltételezik, hogy a lélek csak tiszta lehet (szemben Jézussal, aki szerint az fertőzi meg az embert, ami a száján kijön!).

Tévednek azonban azok is, akik szerint Isten majd új testet teremt nekünk a feltámadáskor az elporladt földi porhüvely helyett, viszont az is igaz, hogy a helyreállítás egy teljesen más minőségű létezés fog adni az embernek: test és vér nem örökölheti Isten országát.

Miért hasznos a keresztyén embernek ezzel tisztában lenni (nemcsak Húsvét ünnepének közelségében)? Azért, hogy az élet rettentő és rettegető kihívásai között a türelmében és kitartásában meglankadó ember ne hogy örökhelyét elhagyja, hanem Krisztus feltámadásában sajátját látva rájöjjön, hogy mi már a harc közben ujjonghatunk!

T. S.

A CSALÁD HALÁLA

Nehéz, fájó kérdés, hogy a gyerekek miként élik meg, és hogyan élhetik túl a legkevesebb sérülés nélkül szülei válását? Igen ám, de mi számít válásnak, azaz pontosabban mi az az élethelyzet, ami megteremtheti a gyerek számára a válásélményt? Itt elsősorban nem a jogi értelemben vett válásról van szó. A válóper és a bírósági végzés már csak az utolsó csepp egy keserűséggel teli pohárban.

A gyermek szinte azonnal válaszol életkörülményeinek és érzelmi környezetének változásaira. Érdekes például, hogy mit tapasztal az a gyermek, akinek a szülei nem válnak ugyan el, nincsenek különösebb konfliktusok a családban, de az édesapa, munkája miatt, csak hétfő-ente látható (éjszakás, és mire a gyerek hazaérkezik, már dolgozik, mikor a gyermek felkel és óvodába/iskolába indul, még alszik; vagy sokat utazik). Ez az állapot érzelmileg nagyon hasonló a váláshoz a gyermek (és sokszor a házastárs...) számára.

A válásra visszatérve, a legrosszabb, ha a gyermeket hirtelen éri a válás, az elszakadás ténye. Nyilván, valamilyen szinten résztvevője a szülők közötti konfliktusoknak, de a fizikai elszakadást a gyermek a legnagyobb traumaként éli meg. Vannak gyerekek, akik kitartóak, nehezen „törnek meg”, még a szülők különköltözése után is meg vannak győződve, hogy minden rendbe jön. És vannak, akik rögtön megváltoznak, valamilyen módon alkalmazkodnak az új helyzethez. De szinte minden gyerekre érvényes, hogy megvan benne a büntudat (azt gondolja, hogy miatta váltak el a szülők), illetve a szorongás és nyugtalanság (vajon mi lesz most velem?).

Azt talán még megértik valahogy, hogy a szülők elhagyták egymást. De azt már nem, hogy őt miért kellett elhagyni?! Kialakul a félelem, hogy mindkét szülő elvészítheti: „ha egyszer csak egymást már nem szeretik, bármikor előfordulhat, hogy már engem sem szeretnek, és engem is elhagynak”.

Ne engedjük, hogy a gyerek elfojtsa, csak „magában forgassa” ezeket a kérdéseket. Agresszív, elutasítónak, kezelhetlenné válhat. Lehetőleg szakember segítségével jó ezeket minél nyíltabban kibeszélni, a gyereket feltétel nélküli, mindig jelenlévő szeretetünkről biztosítani. (Helmuth Figdor nyomán)

ÉLETTEL ÉS ÜZENETTEL TELI GYEREKRAJZOK

Engedjük rajzolni a gyereket! Adjunk sok papírt neki, ne mondjuk, hogy pazarol, mert a gyerek üzen ezáltal. Tegyük ki a rajzait, amelyekkel meglep. Úgy érzi, ezáltal fontos nekünk. Olvassunk a rajzaiban, mert ez az ő lelkivilágát, hozzánk való viszonyát tükrözi.

ARÁNYOK

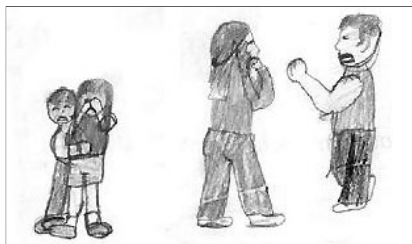
Nézzük meg, arányosan rajzolta-e le a szereplőket. Az ideális az, ha a szülők valamivel nagyobbak a gyerekeknél, de egymással kb. azonos méretűek. Ugyanez igaz a testvérekre is, természetesen a korkülönbségnek megfelelő mértékben.

Ha a szülők közül az egyik lényegesen nagyobb a másiknál, akkor a nagyobb fél dominanciájára következethetünk. Ha a gyerek saját magát rajzolja aránytalanul nagyobbra mindenki másnál a családban, akkor az saját magának a túlértékelésére, túl erős egóra következethetünk.

SZÍNEK

A gyerek lelkivilágát, később kialakuló személyiségének jellemzőire következethetünk a rajzon használt színekből. A pasztellszínek kellemes, nyugodt, csendesebb, finomabb személyiséget jeleznek, míg a karakteres, élénk színekből arra következethetünk, hogy gyermekünk élénk, harsány lesz, fejlett akaratérvényesítő képességgel. Problémát, kívülállást jelezhet azonban, ha a képen valamelyik családtag nem színes, míg a többi szereplő igen.

A túlságosan sötét színek, főleg a fekete erőteljes használata depresszióra utalhat, míg a

kizárólag finom, pasztellszínek használata lehet határozatlanság, akaratgyengeség jele. A túl alapos kiszínezés utalhat arra, hogy a gyerek valami miatt feszültebb, és a rajzolással szeretné megnyugtatni magát.

SZEREPLŐK SORRENDJE, ELOSZTÁSA

Általában a gyerekek a rajzot a számukra legfontosabb személlyel kezdik. Ez leggyakrabban anya, apa, majd saját maguk, illetve testvéruk. Testvéreknél a rajzolás sorrendje általában megegyezik a születési sorrenddel.

Ha nincs testvér, akkor gyakori, hogy a szülők körbeveszik a gyereket. Ha a gyerek az egyik szülő oldalán tünteti fel magát, az arra utal, hogy hozzá húz erősebben.

Ha a rajzon szerepelnek a nagyszülők, esetleg háziállatok, akkor az azt jelzi, hogy a gyerek őket is a szűk család tagjainak tekinti, és szorosan kötődik hozzájuk.

Ha a rajz kész, és nem látunk rajta valakit a családból, kérdezzük meg, hogy ő hol van a képen. Előfordult az is, hogy a gyerek saját magát nem rajzolta oda, és mikor megkérdezték erről, azt felelte, hogy ott van ő is, csak az egyik szereplő alakja mögött. Ez jelezte, hogy mivel egy másik családtagra nagy figyelem jut (pl. tartós betegség miatt), ezért úgy érzi, hogy rá már nem marad idő.

MOZDULATOK, ARCKIFEJEZÉSEK

Fontos természetesen, hogy a kép szereplői mit csinálnak éppen, és milyen az arckifejezésük, mosolyognak-e. Határozott, akár agresszív mozdulatot végző alaknak tünteti fel a gyerek azt a személyt, akitől fél. Ugyanezt jelezheti, ha egyik alakot felemelt kézzel ábrázolja a gyerek.

A széttárt karok viszont segítségkérésként is értelmezhetőek. Gyakori jelenség, hogy a gyerekek úgy ábrázolják szüleiket, ahogy az együtt töltött idő nagy részében látják őket: édesanyjukat egy seprével a kezében ábrázolják, míg édesapjukat a tv előtt ülve.

TÓTOS BEÁTA

ÉSZAK-ÍRORSZÁGBAN TANÁCSKOZTAK AZ EURÓPAI REFORMÁTUSOK

Belfastban ülésezett a Református Egyházak Világközösségének (REV) európai regionális bizottsága februárban. A mintegy negyven résztvevő 27 tagegyházat és európai társszervezetet képviselt az európai reformátusság évi rendes közgyűlésén.

A Romániai Magyar Református Egyházat Antal János királyhágómelléki, illetve Ballai Zoltán erdélyi előadótanácsosok képviselték. A világszerte több mint 80 millió református legmagasabb szintű nemzetközi testületének elnöksége részéről Chris Ferguson főtitkár üdvözölte a tanácskozás résztvevőit.

Az ülés központi témája a nacionalizmus volt, a nyugat- és kelet-európai küldöttek a kontinensünkön újjáéledő nemzeti érzés pozitív és negatív vetületeit, valamint az egyházak kapcsolatos szerepét vizsgálták. A helyszínváltást ugyanakkor a Michael Barry moderátor vezette Ír Presbiteriánus Egyházzal való szolidaritást is jelképezte, amennyiben a „testvérháborús konfliktus” utáni északír társadalom szociális térképe számos új kihívást jelent testvéregyházunk megbékéltetési szolgálatban. A szolidaritás egyebekben is nagy hangsúlyt

kapott a tanácskozáson: Jan-Gerd Heetderks európai területi elnök jelentésében kiemelt helyen szerepelt a kisebbségben élő tagegyházakkal vállalt sorsközösség.

A nyugat-európai egyházak által sokáig tabuként kezelt, és – teológiai alapon – eleve elutasított nemzeti identitás és nacionalizmus kérdésének felvetése azt a célt szolgálta, az eltérő tapasztalatokból megfogalmazott, nyugat- illetve kelet-európai álláspontok közeledhesse egymáshoz. A meghívott főelőadó, Doug Gay skót lelkész, történész-politológus amellett érvelt, hogy a nacionalizmus jelenségével szembe kell nézni, akkor is, ha a keresztyén identitás eleve nemzetek feletti és univerzális. Antal János és Ballai Zoltán a román állam nacionalizmusának bemutatásával árnyalták a képet, és a többségi-kisebbségi nacionalizmus aránytalanságairól szólva megköszönték a Világközösség támogatását az elközött egyházi ingatlanok visszaszerzéséért folytatott küzdelemben, külön méltatva a református világszervezet kiállítását a visszaállamosított Székely Mikó Református Kollégium ügyében.

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS
EGYHÁZKERÜLET TÁJÉKOZTATÁSI OSZTÁLYA

KÖZÖS KINCÜNK LETT MUNKÁCSY KRISZTUS PILÁTUS ELŐTT CÍMŰ KÉPE

A magyar állam megvásárolta a kanadai Hamilton Galériától Munkácsy Mihály Krisztus Pilátus előtt című alkotását, így hamarosan ismét együtt lesz Debrecenben a Krisztus-trilógia – jelentette be nemrég az emberi erőforrások minisztere.

Balog Zoltán elmondta, hogy a Munkácsy-kép megvásárlását két fontos döntés előzte meg: a Hamilton Galéria igazgatótanácsa hozzájárult az eladáshoz, a Magyar Nemzeti Bank Értéktár programja pedig rendelkezésre bocsátotta a kép vételárát. Hozzátette: a kép megvásárlásáról szóló szerződést március végén írják alá.

A Déri Múzeum Munkácsy termében jelenleg is látható a trilógia két darabja, a Golgota és az Ecce Homo, a harmadik monumentális méretű kép helyét azonban a tavalyi elszállítása óta üresen hagyták.

Balog Zoltán a Krisztus Pilátus előtt című kép vételi árát nem árulta el. Beszámolt viszont arról, hogy a magyar állam meg akarja vásárolni a Golgotát is, amely jelenleg a New

Yorkban élő magyar műgyűjtő, Pákh Imre tulajdonában.

Pákh Imrével a miniszter megbízásából Baán László, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója tárgyal.

A gyűjtő korábban az MTI-nek elmondta: szerinte egyben kell tartani a trilógiát, amelynek Debrecenben van a helye. Miután a Krisztus Pilátus előtt című kép sorsa eldőlt, várhatóan a Golgotáról is felgyorsulnak a tárgyalások – hangzott el a sajtótájékoztatón. (MTI)

A RÁNK BÍZOTT EMBERI ÉLET

A keresztyén felelősség alapja a teremtő Isten áldása és parancsa: „És megáldá Isten őket, és mondá nekik: szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet, és hajtsátok birodalmatok alá.” (1Móz 1,28) Az emberi életet Isten különösen magasra értékelt, mert életünket külön isteni parancs védi. A gyermeket áldásként kapjuk Istentől, ezért hálával tartozunk értük.

A gyermekáldással megajándékozott szülők azonban ne távolodjanak el Istentől különböző nevelési módszerekkel! A keresztyén család jelentősége éppen a krisztusi emberségre való nevelésben van.

A keresztyén ember hite által felelős maga és embertársa életéért. A keresztyén hitet Isten passiója, Krisztus keresztyén formálja bennünk, és ebből adódik a keresztyének magatartása is. Igen fontos a családi életben a gyülekezetbe való beáramlás. A gyermek gyökerezzen bele a templomi közösségbe, mint a termőföldbe ültetett palánta. A 21. század felfogása szerint így értelmezhető ez a tett: egyszerűen lelkületről, nevelésről, közérkölcsekről, munkaerőkölcsekről, egyszerűen az egész életéről van itt szó. A mai gyermekeknek, ifjaknak ott a helyük a templomban, a vallásórán, azaz az Isten iskolájában. Azért van egyház, azért van gyülekezet, azért vannak lelkészeink, vallásánaraink a mi közösségeinkben, hogy Isten iránti felelősséggel tudják tanítani a jövő nemzedékét.

Sokszor eszembe jut egy-két kérdés: vajon a mai ifjúság tényleg a mi magyar református népünk megtartója, szaporítója, továbbélítője lesz? Vajon rájuk lehet-e bízni a pince kulcsát? Vajon ez az ifjúság oldott kéveként fog széthullani, mert nincs „nyilvánvaló látás”? Vajon milyen lesz a jövő? Hogy milyen lesz a jövő, az itt a mában dől el. Minden attól függ, hogy milyenné neveljük gyermekeinket. Rá tudjuk-e bírni őket Isten szeretetére? Tudunk-e értük imádkozni? Meg tudjuk-e őket engedelmességre és alázatra tanítani? Csak akkor lesz jövőjük gyermekeinknek, és mi csak akkor leszünk boldog édesanyák, édesapák, munkáinkon csak akkor lesz áldás, ha Isten beszéde szerint neveljük őket. Nem mindegy, hogy életünket milyen formában éljük le. A nagy változást végül az hozza, hogy Isten Fia belép az ember életébe. Hogyan? Lehet, hogy ezekkel a szavakkal: gyere vallásórára!

ANTAL JULIANNA
ny. vallásánár, Nagyvárád

ANGELA MERKEL: „MIÉRT VAGYOK KERESZTYÉN?”

A világ egyik legbefolyásosabb asszonyának számít. Erejének, inspirációjának forrását a német szövetségi kancellárasszony, Angela Merkel a keresztyén hitben látja. A német sajtóban életútjáról és személyes istenhitéről vallott.

Az Istenbe vetett hit és az egyházhoz való közelség már gyermekkorom óta meghatározóak voltak a számomra, és foglalkoztattak. Ez nem utolsósorban azért is volt, mert az apukám abban az időben aktív lelkészként szolgált, és Hamburgból Uckermarkba, Brandenburgba költöztünk. Apám meg volt arról győződve, hogy az NDK-ban jól képzett lelkészekre szükség van, így aztán ott egy egyházi szemináriumot is vezetett.

Tehát egy olyan családban nőttem fel, ahol a keresztyénség nem csak az életünk helyét, hanem az életről való elképzelést is meghatározta.

LELKÉSZGYEREKKÉNT AZ NDK-BAN

Az NDK-ban az egyházaknak alig adtak oktatási feladatokat. Mindenkit, aki úgy tűnt, hogy jeleskedhet a tanulmányi téren, azonnal kivontak az egyházak látóköréből. De azokat, akik szellemileg fogyatékosok voltak, és nem voltak alkalmasak a továbbképzésre, átadtak az egyházaknak.

Ebből a tényleírásból világossá válik, hogy azoknak a nem fogyatékos személyeknek, akik azonban a hit és az egyház terét életük szempontjából fontosnak vélték, nehézségeik akadtak, hogy társadalmilag elfogadják őket.

Ha valaki az NDK-ban úgy döntött, hogy megvallja hitét, és aktív egyháztag lesz, annak ez bizony hátrányt jelenthetett. Ez mindenekelőtt az iskolai képzést, valamint a szabad tanulmányi és szakmai választás jogát jelentette.

A HIT EGY BELSŐ IRÁNYTŰ

Fiatalkorom óta tudtam, hogy az Istenhez és az ő egyházához való ragaszkodással és hitvallással a belső irányítást követtem, amelyet azonban az állam és a lakosság többsége egyáltalán nem tartott iránymutatónak, sőt komolyan el is utasította azt. Nem volt mindig egyszerű a keresztyénséghez ragaszkodni. A többi fiatallal ellentétben bibliaórára és konfirmációi oktatásra jártam, nem pedig az ifjúvá avatásra készültem.

Hitem által ebben az időszakban megtanultam azt, hogy helyes az, ha másképp gondolkodunk és másképp döntünk, mint ahogyan azt más emberek teszik. Ez még ma is segít nekem olyan időszakokban, amikor mindenki számára közömbösnek tűnik; mert meggyőződésem szerint semmi sem közömbös.

A keresztyéni lét és a tapasztalataim, amelyeket keresztyénként gyűjthettem, megóvtak ettől. Ezért hálás vagyok.

A bibliai történetek magukkal ragadó példatörténetek. Jézus igen feltűnő ebben, hiszen annyira másként viselkedik, mint mások, és teljesen másképp gondolkodik. Ezért aztán képes az emberek számára egészen más megoldásokat adni az emberiség nagy kérdéseire. A Jézusban való hit – aki így tudott bánni az emberekkel, így tudott viszonyulni az emberekhez – a saját életemet érintő döntésekben és a saját, életről való felfogásomban is mindig újra és újra segített.

MIT JELENT A HITEM MA SZÁMOMRA

Hitemből fakadóan sok mindent kritikusan megkérdőjelezek, néha még magát a saját hitemet is. Jézus maga is mindig kritikusan szemlélte a meglévő helyzeteket. Az állapotokkal sosem volt elégedett, sem a világiakkal, sem a vallásiakkal. Tiszta, egyértelmű és egyszerű szavakat mondott az embereknek. Szavakat, amelyek a lényegi dolgokra korlátozódtak, és a lényegieket tartották szem előtt.

A lényegest a lényegtelenről megkülönböztetni – ez volt az ő erőssége. Az embert magát vette szemügyre. Világossá tette, hogy minden emberi méltóságot figyelembe kell venni, még azokat is, amelyeket a kegyesek tisztátalannak vélnék. Jézus Krisztusnak ezt a gondolkodását kell a saját életemben is szem előtt tartanom. Így válik a hit azzá az erővé, ami képessé tesz engem arra, hogy ne kerüljem a konfliktusokat.

Ezt a konfliktusokkal szembeni képességet komolyan veszem, mivel politikai kérdésfeltevésünkben nincsenek egyszerű, gyors megoldások a komplex kérdésfeltevésekre. Kicsit csodálkozom, amikor épp sokszor a keresztyének azok, akik a legnehezebb kérdéseknél túlságosan gyorsan akarnak eredményre jutni, hogy nehogy mélyre süllyedjenek, és tisztátalanná váljanak. Keresztyénként azonban néha a velünk szemben álló, ellentétes véleményeket is ki kell bírni. Ez számomra hozzátartozik a keresztyénséghez.

Ezért a keresztyén hit és ennek a kultúrája az iránytű, amelyben bízom, hogy az irányadó utat megmutatja a számomra. Keresztyénségem bátorságot és erőt ad nekem, nemcsak a magánéletben, hanem a politikai üzemben is, hogy kimondhassam nyíltan azt, amit gondolok.

Keresztyénnek lenni számomra nem csak mentőövet jelent a nehéz órákban – amikor az ember csak abban tud reménykedni, hogy ne tiporják el – hanem mindenekelőtt az életfázisaiban olyan tevékeny erőt jelent, amely impulzust ad, változást hoz. Mert ezekben az időszakokban a keresztyén hit a saját életemben és a másokéban is igazi formálódóvá lehet – hála Istennek. (Forrás: Jesus.ch/evangelikus.hu, fordítás: Horváth-Bolla Zsuzsana)

KERESZTYÉN

ENGEDETLENSÉG

Hogyan lehet egy kalap alá venni azt, aki terroristaként embereket gyilkol, azzal, aki szülésznőként megtagadja a közreműködést az abortuszokban? Az előbbi a halál, míg az utóbbi az élet kultúráját építi. Nem egyértelmű ez a különbségtétel a valamikor a protestantizmus védelmező hősének számító, de mára lelkiileg kiürült, hitét veszített Svédországban sem.

Mona Sahlin, korábbi svéd miniszterelnök-helyettes, az erőszakos szélsőségekkel szembeni nemzeti koordinátor a minap dzhihadistákhoz hasonlította azt a svéd szülésznőt, Ellinor Grimmarkot, akit többször elbocsátottak már állásából, mivel lelkiismereti szabadságára és keresztyén hitére hivatkozva nem segédkezett abortuszokban. A svéd vezető politikusnő szerint „vallási szélsőségeseségről” van szó, csakúgy, mint az Iszlám Államért harcolók körében. A svéd szociáldemokrata politikus vajon az 1979-ben Nobel-békedíjjal kitüntetett Teréz anyát is az Iszlám Állam harcosaihoz hasonlítja? Álljon itt Teréz anya egyik legismertebb idézete az abortuszról: „Olyan döntést hozni, hogy a gyermeknek meg kell halnia ahhoz, hogy saját akaratunk szerint éljünk – ez nyomorúságos.”

A mai világ technikai hátterével a kórházakban nem csak a szüléseket segítik: gyermekek tízezreit nem engedik megszületni, és egyes országokban az egészségügyi dolgozóknak nem asszisztálhatnak a szülésekhez, ha nem végeznek abortuszokat. Így volt ez a kommunista országokban néhány évtizeddel ezelőtt, és így van ez a mai toleranciájáról híres Svédországban is. Ellinor Grimmark svéd szülésznőt elbocsátották állásából, mert nem asszisztált az abortuszoknál. A szülésznő arra tette fel életét, hogy a gyermekeket a világra segítse, és nem pedig ennek ellenkezőjére. Ellinor hazájában nem folytathatja hivatását, ezért más országban próbál az élet mellé állni. A lelkiismereti szabadság alapvető emberi jog.

Ellinor Grimmark védőjét, Ruth Nordstöröm ügyvédet szintén erőteljes támadások érik, mert az ügy mellé állt. Ruth-ot nemrégiben az Év példaképévé választották a dagen.se svéd online magazin oldalán.

Az a társadalom, amelyik elveszíti hitét, el fogja veszíteni közösségének összetartó, érték alapú erejét, végül pedig el fogja veszíteni a hitelét is.

ÉVFORDULÓ

AMBROSIUS LOBWASSER (1515–1585)

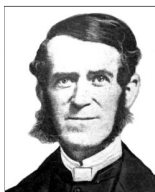

500 éve, 1515. ápr. 4-én született Ambrosius Lobwasser német humanista, zsoldárfordító, a köznegybergi egyetem jogászprofesszora és rektora. Legismertebb műve a Marót

Kelemen és Béza Tódor által francia nyelven versebe szedett *Genfi zsoldárok* német fordítása: *Der Psalter des Könighchen Propheten David* (1573). Elsősorban ennek felhasználásával készült el Georg Vetter cseh (1587), illetve Szcenzi Molnár Albert magyar zsoldároskönyve: *Psalterium Ungaricum* (1607).

JOHN GEDDIE (1815–1872)

200 éve, 1815. ápr. 10-én született John Geddie skót-kanadai presbiteriánus miszionárius, Prince Edward-szigeti lelkész (1838). Missziói útjára, melyre nyomdászati, házépítési és orvosi ismeretek elsajátításával készül, 1846-ban indul az Új-Hebridák (ma Vanuatu) szigeteihez, ahol Aneityum szigetén közel 25 évig szolgál. Küzd a kannibalizmus, a csecsemőgyilkosság, az özvegyek megfojtása ellen; iskolákat, templomokat épít, tankönyvet nyomtat, Bibliát fordít és ad ki.

SZILÁGYI DEZSŐ (1840–1901)

175 éve, 1840. ápr. 1-én, Nagyváradon született Szilágyi Dezső ref. vallású politikus, jogász, lapszerkesztő, országgyűlési képviselő, dunamelléki egyházkerületi főgondnok (1898). Igazságügy-miniszterként (1889-95) egyházpolitikai törvényeket dolgozott ki, a vegyes házasságoknál önkényesen alkalmazott egyházi szabályozások miatt elfogadtatta a polgári házasságot, a gyermek vallásának szülők általi meghatározását, az állami anyakönyvezést, a szabad vallásgyakorlást (1894-95).

SZERZETESÉK DIGITALIZÁLJÁK IRAK KERESZTYÉN ÖRÖKSÉGÉT

Ősi keresztyén kéziratok digitalizálásába kezdtek az Iszlám Állam előretörése miatt Erbilbe menekült szerzetesek, hogy megóvják értékes dokumentumaikat a pusztulástól, és mindenki számára hozzáférhetővé tegyék őket – tájékoztat az MTI.

A Domonkos-rendi szerzetesek 1750-ben érkeztek először az iraki Moszúl térségébe. A 19. század elején ők honosították meg a nyomdagépeket Irakban, majd a keresztyén tanok nyomtatásába kezdtek. A moszúli rendházban rendkívül gazdag kéziratgyűjteménynek viselték gondját a szerzetesek.

A keresztyének viszonylag békében éltek Moszúlban egészen 2008-ig, amikor az iszlám felkelők jelentette fenyegetés miatt a város szerzetesei – ősi kézírataikkal együtt – Bakdidába, a mintegy húsz mérföldre lévő, túlnyomórészt szír keresztyének által lakott városba menekültek.

Tavaly nyáron, miután az Iszlám Állam nevű dzsihadista szervezet elfoglalta Irak északi és nyugati területeinek jelentős részét, a szerzetesek ismét menekülésre kényszerültek, és ezúttal Erbilben találtak menedéket.

Mint Nadzseb Michael Domonkos-rendi szerzetes elmondta, egy szerzetestársával személyesen pakolták fel a rend archívumának és

kéziratainak jelentős részét két teherautóra, hogy biztonságban kijuttassák a dokumentumokat a területéről. Mintegy ezerháromszáz, a 14-19. századból származó, felbecsülhetetlen értékű kéziratot helyeztek biztonságba, nem csupán keresztyén műveket, hanem a Koránról, a zenéről, valamint nyelvészeti kérdésekről szóló írásokat is.

„Három ellenőrzőponton is áthaladtunk minden probléma nélkül” – idézte fel a szerzetes egy nemrég adott interjúban, hozzátéve, hogy még így is több mint 50 ezer újabb kiadású könyvet kellett hátrahagyniuk Bakdidában. A várost 2014. augusztus 7-én foglalta el az Iszlám Állam, és a hátrahagyott könyvtárat porig égette.

Nadzseb Michael az Egyesült Államokban végezte tanulmányait, és 1990-ben hozta létre a keleti kéziratok digitalizálását végző központot. Az elmúlt évtizedekben Michael testvér mintegy hétszázötven, nagy értékű kézirattal gyarapította a gyűjteményt, mely tanúságot tesz a kétezres éves iraki keresztyén jelenlétről.

A szerzetesek szerint a bizonytalanság valószínűleg minden, még Irakban lévő keresztyént az ország elhagyására fog sarkallni, de addig is minden erejükkel azon lesznek, hogy megóvják örökségüket a pusztulástól.

FRICSKA

Egyszer egy lelképásztor kényes kérdéseket kezd el feszegetni egy szomszéd lelkész kollégájánál.

– Azt hallottam, hogy a főgondnokod a gyülekezet anyagi ügyeit tárgyalja a kocsimában.
– Hát az a főgondnokom dolga – feleli a lelképásztor.
– Igen, de azt terjeszti, hogy megloptad az egyházközséget!

– Az meg az egyházközség dolga – válaszolja a kolléga.

– Na de téged ezért fegyelmi bizottság elé fognak állítani!

– Az meg az én dolgom.

– Hát én már ebből semmit nem értek – fakadt ki a lelképásztor.

– Az meg a te dolgod – zárja le az ügyet az atyafi.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Szerkesztőbizottság: Ghitea-Szabó József-Levente, Tótos Beata, Oroszi Kálmán, Rác Ervin, Tokár Sándor, Wagner Erik.
Felölös szerkesztő: Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárad, Moscovoi (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szcenzi Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felölös vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkesi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.